

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 18 października 2010 r.

**Pan
Jacek Jachim
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka
Wychowawczego
w Nysie**

R/10/001
LOP-4110-02-01/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Nysie², kontrolę działalności w zakresie kształcenia i resocjalizacji.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność MOW w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej: ustawa o NIK

² Dalej: MOW

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. NIK pozytywnie ocenia, z uwzględnieniem kryteriów legalności i rzetelności, organizację kształcenia i resocjalizacji w MOW, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

MOW jest placówką resocjalizacyjno-wychowawczą dla młodzieży niedostosowanej społecznie lub zagrożonej niedostosowaniem, będącej w normie intelektualnej. Zgodnie z zapisami Statutu nadanego uchwałą nr XXXIII/379/05 Rady Powiatu w Nysie z dnia 29 grudnia 2005 r., zadaniem i celem działalności ośrodka było eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego u wychowanków oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia (w tym zawodowego), zgodnego z normami prawnymi i społecznymi. Zapisy ww. Statutu odpowiadały wymogom określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu³ z dnia 7 marca 2005 r. *w sprawie ramowych statutów placówek publicznych*⁴.

Realizacja celu i zadań MOW odbywała się poprzez kształcenie w szkołach funkcjonujących w ośrodku oraz na zajęciach resocjalizacyjnych prowadzonych w internacie. W ramach ośrodka funkcjonował Zespół Szkół Specjalnych utworzony na podstawie uchwały nr VIII/56/03 Rady Powiatu w Nysie z dnia 30 maja 2003 r. W skład tego Zespołu wchodziły: Gimnazjum dla niedostosowanych społecznie i Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla niedostosowanych społecznie⁵. Szkoły posiadały aktualne akty założycielskie oraz Statuty zatwierdzone przez Radę Pedagogiczną, które wypełniały wymogi art. 60 ust. 1 ustawy z 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*⁶ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej (MEN) z dnia 21 maja 2001 r. *w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół*⁷.

W latach 2007-2010 MOW kształcił i resocjalizował wychowanków w jednej klasie gimnazjum oraz w klasie pierwszej i drugiej zasadniczej szkoły zawodowej w zawodach stolarz, ślusarz, piekarz, kucharz małej gastronomii oraz cukiernik. Według danych przekazywanych w ramach Systemu Informacji Oświatowej⁸ na dzień 31 marca, 10 września oraz 30 września każdego roku badanego okresu, MOW kształcił od 48 do 60 wychowanków.

³ dalej: MENiS

⁴ Dz. U. Nr 52, poz.466

⁵ dalej: ZSZ

⁶ Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

⁸ dalej: SIO - system działający na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 lutego 2004 r. *o systemie informacji oświatowej*, (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.)

Stwierdzono, że dwukrotnie (22,2 %) tj. wg stanu na dzień 10 września 2008 r. oraz na dzień 30 września 2008 r. dane do SIO podane zostały w wielkościach niższych od stanu ewidencyjnego (odpowiednio o 15 i 2 osoby). Przyczyną powyższych niezgodności były, wg wyjaśnienia Głównej Księgowej MOW odpowiadającej za opracowywanie sprawozdań SIO, niezamierzone omyłki.

Powyższy błąd w danych wg stanu na dzień 30 września 2008 r. spowodował, że subwencja oświatowa dla Powiatu Nyskiego na 2009 r.⁹ została naliczona w kwocie niższej o 97,6 tys. zł (o 3,3 %) od kwoty wynikającej z prawidłowych danych.

W okresie 2009-2010 (I półrocze) do MOW niedoprowadzono 38 skierowanych nieletnich, z tego 20 w 2009 r. i 18 w I półroczu 2010 r. We wszystkich przypadkach (odpowiednio 12, tj. 60 % i 6 tj. 33 %) dyrektor MOW dopełnił obowiązku określonego w § 4 ust. 4 rozporządzenia MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w *sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii*¹⁰ i przekazał właściwemu staroście dokumentację tych nieletnich, powiadomił o tym zdarzeniu sąd rodzinny oraz Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Warszawie¹¹, jednakże w odniesieniu do 18 nieletnich działania te podjęto od 17 do 142 dni po upływie 3-miesięcznego okresu niedoprowadzenia w 2009 r. i od 5 do 55 dni w 2010 r.

Badanie 113 przypadków nieusprawiedliwionych nieobecności wychowanków MOW w wymiarze ponad 8 tygodni wykazało, że dokumentacja nieletnich - stosownie do § 12 rozporządzenia w *sprawie zasad kierowania* - przekazywana była do Centrum, a informacje o tym fakcie przekazywane były do organów obowiązanych do kontroli obowiązku szkolnego lub nauki, jednakże działania w odniesieniu do dwóch nieletnich podejmowano po upływie 46 i 145 dni od daty upływu 8-tygodniowego okresu nieobecności.

W ocenie NIK ww. czynności winny być wykonane niezwłocznie, gdyż ich przewlekłość powodowała, że decyzje o wykreśleniu wychowanków z ewidencji MOW zapadały z opóźnieniem w stosunku do stanu faktycznego, skutkiem czego wolne miejsca w ośrodku nie były wykorzystywane.

W wyjaśnieniu przyczyn ww. nieprawidłowości dyrektor MOW wskazał prośby o wstrzymanie się z odesłaniem akt awizowanego wychowanka, który nie został

⁹ wysokość subwencji stosownie do wytycznych załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 grudnia 2008 r. w *sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2009* (Dz. U. Nr 235, poz.1588), jest ustalana na podstawie liczby wychowanków wykazanej w SIO wg stanu na 30 września 2008 r.

¹⁰ Dz. U. Nr 178, poz. 1833, dalej *rozporządzenie w sprawie zasad kierowania*.

¹¹ obecna nazwa - Ośrodek Rozwoju Edukacji, dalej: Centrum

doprowadzony, kierowane podczas rozmów przez policję, sądy i jednostki samorządu terytorialnego oraz – w odniesieniu do nieobecnych ponad 8 tygodni - brak informacji w zakresie zastosowania nad wychowankiem nadzoru kuratorskiego w jednym przypadku i o czasowym umieszczeniu wychowanka w schronisku dla nieletnich w drugim przypadku.

NIK wskazuje jednak na fakt, iż rozporządzenie *w sprawie zasad kierowania* nie określa przypadków lub sytuacji, w których dyrektor MOW może wstrzymać odsyłanie akt lub wydłużyć terminy awiza.

Kontrola ujawniła ponadto, że dyrektor MOW w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2010 r. nie zastosował się do zalecenia MEN z 5 grudnia 2008 r. dotyczącego informowania Kuratora Oświaty o zaistniałych wypadkach nadzwyczajnych (informacje takie przekazano po raz pierwszy za maj 2010 r.), tymczasem w ww. okresie odnotowywano ucieczki indywidualne wychowanków, o których informowano Policję. Przyczyną ww. zaniechania było zagubienie w MOW pisma z MEN w tej sprawie.

2. NIK pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, kształcenie wychowanków prowadzone w MOW.

Zajęcia edukacyjne w MOW odbywały się w pięciu salach lekcyjnych, salach informatycznej i gimnastycznej. Warunki w tych pomieszczeniach, w ocenie NIK, dawały możliwość bezpiecznego i higienicznego pobytu uczniów w szkole oraz prowadzenia procesu dydaktycznego, zgodnie z § 2 rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*¹². Urządzenia higieniczno-sanitarne były utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. Klasy zostały wyposażone w meble (ławki, krzesła, szafki), tablice, przybory do pisania. Pomieszczenia szkoły, w tym w szczególności pokoje nauczycielskie oraz kuchnię wyposażono w apteczki zawierające środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, a nauczyciele prowadzący zajęcia w warsztatach i zajęcia wychowania fizycznego posiadali przeszkolenie w zakresie udzielania takiej pomocy, zgodnie z § 21 rozporządzenia *w sprawie bezpieczeństwa i higieny*. W szkole w sposób wyraźny i trwały oznaczono drogi ewakuacyjne. Stwierdzono natomiast, że w szkole nie umieszczono w widocznym miejscu planu ewakuacji, co naruszało § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia, a Dyrektor MOW nie przeprowadził ponadto w 2009 r. kontroli obiektów szkolnych udokumentowanych protokołem przekazywanym do organu prowadzącego, pomimo takiego obowiązku zawartego w § 3 ww. rozporządzenia.

Kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia w roku szkolnym 2009/2010 były zgodne

¹² Dz. U z 2003 r. Nr 6, poz.69 ze zm., dalej: rozporządzenie *w sprawie bezpieczeństwa i higieny*

z wymaganiami określonym w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta nauczyciela*¹³ i § 15 i § 16 rozporządzenia MENiS z 12 marca 2009 r. *w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli*¹⁴. Nauczyciele i wychowawcy MOW podnosili swoje umiejętności i kwalifikacje uczestnicząc w kursach szkoleń pracowni pedagogicznej, na studiach podyplomowych z zakresu resocjalizacji, studiach podyplomowych z zakresu technologii informacyjnej i informatyki, kursach informatycznych, kursach kwalifikacyjnych terapii biofeedback (EEG). Zakres ww. form odpowiadał rodzajowi czynności podejmowanych przez ich uczestników. Nie mniej jednak NIK zwraca uwagę, że Dyrektor MOW nie opracował wieloletniego planu doskonalenia zawodowego, pomimo obowiązku wynikającego z § 6 rozporządzenia MENiS z dnia 29 marca 2002 r. *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego ds. oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków*¹⁵. Tym samym, w ocenie NIK, kierowanie nauczycieli na ww. formy doskonalenia nie miało charakteru działań planowych.

Stwierdzono również, że sprawozdanie ze sposobu wykorzystania przyznanych środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w 2009 r. złożone zostało 22 dni po terminie określonym w § 6 ust. 3 ww. rozporządzenia.

W każdej ze szkół MOW w latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010 zostały ustalone szkolne plany nauczania, o których mowa w § 3 rozporządzenia MENiS z dnia 12 lutego 2002 r. *w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych*¹⁶. Wymiar zajęć ustalony w szkolnych planach nauczania odpowiadał wymiarowi określonemu w załącznikach 6b i 13 do ww. rozporządzenia. W szkolnych planach nauczania, zgodnie z § 3 ust. 5 ww. rozporządzenia, uwzględniono również zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów.

Wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne do nauki historii (przedmiotu objętego szczegółowym badaniem) odpowiadało wymogom określonym w stosowanym programie nauczania tego przedmiotu. Kontrola ujawniła jednak, że sale do nauki zawodu piekarz,

¹³ Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 50, poz. 400

¹⁵ Dz. U. Nr 46, poz. 430

¹⁶ Dz. U. Nr 15, poz. 142 ze zm.

cukiernik, stolarz nie były wyposażone w pomoce dydaktyczne i środki techniczne (modele, środki techniczne, materiały dydaktyczne, plansze i foliogramy, zestawy i eksponaty, atrapy i przekroje maszyn), o których mowa w załącznikach do rozporządzeń MEN w sprawie podstaw programowych kształcenia w tych zawodach¹⁷. W wyjaśnieniu przyczyn ww. braków Dyrektor MOW wskazał ograniczone możliwości lokalowe oraz brak środków finansowych.

W ocenie NIK, poziom i jakość wyposażenia do nauki zawodu miała bezpośredni wpływ na poziom przygotowania teoretycznego uczniów, a ww. braki stanowiły jedną z przyczyn ograniczonego przystępowania uczniów do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i słabego wyniku tego egzaminu. Stwierdzono bowiem, że np. do etapu pisemnego tego egzaminu (z przygotowania teoretycznego) w zawodzie stolarz w 2008 r. – przystąpiło dwóch uczniów MOW (z pięciu osób zgłoszonych do egzaminu), z których egzamin w tej części zdał jeden uczeń. W 2009 r. do tej części egzaminu przystąpił jeden uczeń (z czterech zgłoszonych), który egzaminu nie zdał.

W objętym szczegółowym badaniem Gimnazjum stosowano do nauczania przedmiotów programy i podręczniki dopuszczone przez MEN. W MOW brak było jednak zatwierdzonego i podanego do publicznej wiadomości szkolnego zestawu podręczników i szkolnego zestawu programów nauczania, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 22a ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*¹⁸. W latach szkolnych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010 Rada Pedagogiczna w MOW nie wydawała opinii w sprawie szkolnego zestawu programów nauczania oraz szkolnego zestawu podręczników, ani też nie podejmowała uchwał w tym zakresie. W wyjaśnieniu powyższych nieprawidłowości dyrektor MOW wskazał specyfikę placówki, powodującą, że pomimo zatwierdzonego arkusza organizacyjnego na kolejny rok szkolny, w każdym momencie zmianie może ulec profil klas oraz ich stopień zaawansowania, gdyż tworzenie lub likwidacja oddziału na danym etapie

¹⁷ Rozporządzenie MENiS z dnia 4 czerwca 2003 r. *w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: cukiernik, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, monter-instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim, ogrodnik, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, piekarz, rolnik, rybak śródlądowy, rzeźnik-wędliniarz, technik agrobiznesu, technik hodowca koni, technik inżynierii środowiska i melioracji, technik mechanizacji rolnictwa, technik ogrodnik, technik pszczelarz, technik rolnik, technik rybactwa śródlądowego, technik technologii żywności i technik żywienia i gospodarstwa domowego*, Dz. U. 2003, Nr 159, poz. 1540, (dla zawodu piekarz – Załącznik nr 6, cukiernik – Załącznik nr 1) oraz rozporządzenie z dnia 24 czerwca 2008 r., *w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: górnik eksploatacji podziemnej, górnik odkrywkowej eksploatacji złóż, monter instalacji gazowych, monter instrumentów muzycznych, monter sieci komunalnych, stolarz, technik hydrolog, technik instrumentów muzycznych, technik meteorolog i technik papiernictwa*, Dz. U. z 2008, Nr 129, poz. 825, (dla zawodu stolarz - Załącznik nr 6).

¹⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr.256, poz. 2572 ze zm.

edukacji jest reakcją na postanowienia sądowe i wynika z konieczności zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc.

W ocenie NIK obowiązujące przepisy w tym zakresie nie dopuszczają dowolności postępowania, bez względu na specyfikę jednostki.

Wyposażenie uczniów w podręczniki było ograniczone. Stwierdzono bowiem, że w pierwszej klasie gimnazjum uczniowie nie posiadali podręczników do nauki 6 z 14 przedmiotów, tj. języka angielskiego, matematyki, biologii, chemii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, a w drugiej klasie szkoły zawodowej uczniowie nie posiadali podręczników do nauki 5 z 21 przedmiotów, tj. języka angielskiego, etyki, wychowania do życia w rodzinie, podstaw przedsiębiorczości oraz przedmiotu przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej. Podręczników tych brak było także w bibliotece szkolnej, natomiast posiadali je nauczyciele prowadzący zajęcia. Dyrektor MOW nie wnioskował pisemnie o środki na doposażenie szkoły w podręczniki, a zgodnie z § 6 rozporządzenia *w sprawie zasad kierowania*, nieletniemu umieszczonemu w ośrodku zapewnić należy warunki niezbędne do nauki.

W latach szkolnych 2007/2008-2009/2010 uczniowie ZSZ w MOW przystępowali do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w zawodach stolarz, ślusarz oraz kucharz. Ww. latach zdawalność tych egzaminów przez uczniów MOW w kolejnych latach szkolnych kształtowała się na poziomie 50 %, 25 % oraz 72 %. Według danych Kuratora Oświaty w Opolu zdawalność egzaminów zawodowych w tych zawodach w latach szkolnych 2007/08-2009/10 w województwie opolskim kształtowała się na poziomie od 56 % do 94 %.

Uczniowie MOW (sześć osób) przystąpili także w roku szkolnym 2008/2009 do egzaminu gimnazjalnego, z którego uzyskali od 42 do 59 punktów ze 150 punktów możliwych do uzyskania (od 28 % do 40 %). Według danych Kuratora Oświaty w Opolu, wynik egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2008/2009 dla uczniów MOW mieścił się w stanie wyników bardzo niskich. Dyrektor MOW wyjaśnił natomiast, że niska liczba punktów uzyskiwanych na egzaminach spowodowana jest zaległościami i deficytem szkolnym w edukacji wcześniejszej, którego nadrobienie w ciągu edukacji w MOW jest niemożliwe. W ocenie NIK, poza ww. elementami, wpływ na uzyskiwane wyniki z egzaminów miał także brak swobodnego dostępu przez uczniów do wszystkich podręczników stosowanych w szkole oraz brak wyposażenia sal do nauki zawodu w niezbędne pomoce dydaktyczne i środki techniczne.

3. NIK pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania mające na celu resocjalizację wychowanków w MOW.

W okresie 2007-2010 liczebność grup wychowanków oraz liczba wychowawców przypadająca na pojedynczą grupę wypełniały wymagania określone w § 20 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia MENiS z dnia 7 marca 2005 r. w *sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach*¹⁹. W MOW, zgodnie z wymogiem § 20 ust. 4 ww. rozporządzenia, realizowano indywidualne programy pracy z wychowankami, a Zespół wychowawczy do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków i badania zasadności ich dalszego pobytu w MOW realizował zadania wymienione w § 19 ust. 2 rozporządzenia.

Wychowankowie ośrodka brali udział w zajęciach specjalistycznych (indywidualnych lub grupowych) z zakresu terapii pedagogicznej, zajęć psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, profilaktyki społecznej i resocjalizacji, a także w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz kulturalno-oświatowych w wymiarze co najmniej czterech godzin tygodniowo. Tym samym spełnione były wymogi § 18 rozporządzenia w *sprawie zasad działania placówek publicznych*. Zajęcia te rzetelnie dokumentowano w dziennikach zajęć wychowawczych oraz dziennikach zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych.

Działalność MOW w trakcie ferii szkolnych w latach 2007/2008 i 2009/2010 była zgodna z § 22 rozporządzenia w *sprawie zasad działania placówek publicznych*, wg którego ośrodki są zobowiązane do prowadzenia działalności w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówki, w których nie są przewidziane ferie. Powyższego nie stwierdzono jednak w odniesieniu do roku szkolnego 2008/2009 w związku z brakiem dziennika zajęć feryjnych. Stwierdzono ponadto, że w dzienniku zajęć feryjnych z roku 2009/2010 nie prowadzono zapisów w sposób bieżący. W wyjaśnieniu dyrektor MOW podał, że przyczynami ww. nieprawidłowości były odpowiednio: zagubienie dziennika w trakcie prowadzonych remontów oraz specyfika prowadzonych zajęć w okresie wakacji, w tym m.in. wyjazdy na obozy.

W MOW zapewniono opiekę nad wychowankami w porze nocnej w okresie wakacji letnich, jednakże jej wymiar nie odpowiadał wymogom § 21 ust. 2 rozporządzenia w *sprawie zasad działania placówek publicznych* oraz § 11 Statutu MOW. Ustalono bowiem, że w latach 2007-2010 w MOW opiekę taką sprawował tylko jeden wychowawca bez wymaganego

¹⁹ Dz. U. Nr 52, poz. 467 ze zm., dalej: rozporządzenie w *sprawie zasad działania placówek publicznych*

wsparcia co najmniej jednego pracownika niebędącego pracownikiem pedagogicznym. W wyjaśnieniu dyrektor MOW wskazał względy oszczędnościowe oraz fakt przebywania wychowanków na jednym piętrze budynku.

NIK podkreśla, że obowiązujące przepisy nie dopuszczają wprowadzania ograniczeń w tym zakresie, a liczba wychowanków przebywających w MOW w okresie wakacji (od 3 do 17 wychowanków w roku 2008, od 4 do 26 wychowanków w 2009 r. i do 20 wychowanków w 2010) wskazuje na to, że opieka ta winna być sprawowana przez więcej niż jedną osobę.

4. NIK ocenia pozytywnie, z uwzględnieniem kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności, wydatki poniesione na funkcjonowanie MOW, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie windykacji należności.

W latach 2007-2010 wydatki MOW (bieżące i majątkowe) wyniosły łącznie 8 618,7 tys. zł, z tego 2 392 tys. zł w 2007 r., 2 289,8 tys. zł w 2008 r., 2 639,6 tys. zł w 2009 r. oraz 1 297,2 tys. zł w 2010 r. Środki te wydatkowano w sposób prawidłowy, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

W latach 2007-2009 z tytułu subwencji oświatowej MOW otrzymał z Powiatu Nyskiego (organu prowadzącego) na funkcjonowanie ośrodka 6 568 9 tys. zł, z tego w kolejnych latach: 1 778,3 tys. zł, 1 960,8 tys. zł; 2 829,7 tys. zł. Dodatkowo w ramach programu pn. *Bezpieczna i przyjazna szkoła* ośrodek otrzymał w tym okresie 679,9 tys. zł, z tego 369,4 tys. zł w 2007 r., 141,1 tys. zł w 2008 r. i 169,4 tys. zł. w 2009 r. Ww. dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, w prawidłowych wysokościach i terminach.

Stosownie do upoważnienia zawartego w § 66 ust.1 rozporządzenia w *sprawie zasad działania placówek publicznych* w MOW naliczono i pobierano od rodziców (opiekunów prawnych) dzieci i młodzieży przebywającej w placówce opłaty za posiłki równe wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie. Według stanu na dzień 30 czerwca 2010 r. należności naliczone, które jednak nie zostały pobrane od 84 rodziców (opiekunów prawnych) z tego tytułu wynosiły wraz z odsetkami 53,2 tys. zł. Stwierdzono, że w 29 przypadkach na łączną kwotę należności 18,8 tys. zł w MOW nie przestrzegano *Procedury ustalania, zwalniania i egzekwowania należności za wyżywienie wychowanków* wprowadzonej przez Dyrektora MOW z dniem 1 stycznia 2007 r., w zakresie terminów kierowania upomnień do zobowiązanych, które wysyłano z opóźnieniem od 2 do 472 w stosunku do terminów określonych w ww. wytycznych.

Również pozwy do sądu w ww. przypadkach kierowane były w odległych terminach (od 62 do 765 dni) od daty bezskutecznego wezwania do zapłaty, w sytuacji gdy ww. procedura

wewnętrzna (pkt 17) stanowiła, że w przypadku braku reakcji na wezwanie po upływie określonego w wezwaniu 7 dniowego terminu, Dyrektor występuje z pozwem do sądu cywilnego, celem ściągnięcia zaległej należności. Ustalono ponadto, że po otrzymaniu wydanego przez sąd nakazu zapłaty z klauzulą wykonalności, wniosek o wszczęcie egzekucji kierowany był do komornika po upływie nawet 102 dni od otrzymania nakazu.

Pomimo iż kontrola NIK nie stwierdziła przypadków przedawnień należności z tego tytułu, powyższe nieprawidłowości skutkowały wydłużeniem okresu prowadzonej windykacji.

Odpowiedzialność za przewlekłość ww. działań ponosi Główna Księgowa MOW, która w wyjaśnieniu przyczyn wskazała m.in. ustalanie aktualnych adresów dłużników, natłok innych obowiązków służbowych, brak określonego w procedurach precyzyjnego terminu występowania z pozwem do sądu oraz ustne zapewnienia dłużników o zapłacie należności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Rzetelne prowadzenie baz danych o liczbie wychowanków w ramach SIO.*
- 2. Niezwłoczne podejmowanie czynności w odniesieniu do małoletnich, którzy nie zostali w terminie doprowadzeni oraz których czas nieusprawiedliwionej nieobecności przekroczył 8 tygodni.*
- 3. Podjęcie działań mających na celu doposażenie sal do nauki zawodu w pomoce dydaktyczne i środki techniczne umożliwiające kształcenie teoretyczne w nauczanych zawodach oraz zapewnienie uczniom MOW swobodnego dostępu do podręczników wykorzystywanych w toku nauczania.*
- 4. Zapewnienie rocznych przeglądów pomieszczeń MOW, stosownie do obowiązku § 3 rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.*
- 5. Podjęcie działań zmierzających do podniesienia efektywności kształcenia w MOW.*
- 6. Zapewnienie podczas całego roku prawidłowej opieki nad wychowankami w porze nocnej.*
- 7. Bieżące prowadzenie czynności w ramach windykacji należności.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania

wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.